

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 22. januarja 1926

Stev. 8

Svetozar Pribičević v Ljubljani

Prošlo nedeljo se je vršil v Ljubljani veličasten manifestacijski shod SDS, o katerem poročamo podrobneje v današnji »Domovini«. Pomen in veljavo predsednika SDS, narodnega poslanca in bivšega ministra Svetozarja Pribičevića, smo na tem mestu že ocenili. Napredna Ljubljana je v nedeljo pokazala, da je vsa v taboru njegove zdrave narodne politike. G. Pribičević je na shodu govoril dobro poldrugo uro in ljudje so ga poslušali s takim navdušenjem in s takim globokim razumevanjem, kakor še nobenega.

Izvajanja g. Pribičevića so bila v vsakem oziru stvarna in odlični politik je pokazal tudi popolno poznavanje in razumevanje naših posebnih slovenskih težkoč. Občudovanja vreden je njegov govorniški dar. Tako lepo in razločno, a obenem tako zanimivo zna govoriti le malo ljudi. Ni čuda, da so Pribičevićeva izvajanja vedno znova prekinjala burje pritrdjevanja in da se navzlic mrzli dvorani ni do kraja nikdo z mesta premaknil. Nasprotno, vsem zborovalcem je

bilo žal, ko je g. Pribičević končal svoj govor in mnogi so rekli: Tako lepo in tako zanimivo govori, ga bi ga poslušal ves dan...

Kot posebno značilno je treba omeniti še to-le: G. Pribičević je govoril čisto srbsčino, le tu pa tam je kateri bolj neznani srbski besedi pridejal slovenski izraz in naši učeni pa tudi priprosti ljudje so vse do zadnjega razumeli. Bilo je, kakor da govori slovensko. Lepšega dokaza, da snio vsi sinovi enega naroda, si ne morete misliti. Pameten kmečki gospodar z Gorenjskega je po shodu dejal: Res je, en narod smo, bolje sem razumel Pribičevića nego svojega prijatelja Lipšo z Murskega polja...

Po shodu se je razvila s trga Tabor veličastna povorka po mestnih ulicah tja do Zvezde, kjer se je vršilo v veliki dvorani »Kazine« priprosto, a tem bolj pristržno skupno kosilo, ki je združilo predsednika in druge voditelje stranke predvsem s predstavniki naših podeželskih organizacij. Svetozarja Pribičevića je navdušena mladina dvignila na rame ter ga sredi oduševljene mno-

žice nekaj časa nosila v povorki. Ta lep prizor nam predstavlja današnja slika, ki jo je dobro posnel naš fotograf. Z obraza g. Pribičevića, ki drži v rokah svežo kito cvetic, poklonjenih mu od slovenskih deklet, pa tudi z obrazov vseh ostalih odseva zadovoljstvo nad ogromnim uspehom manifestacijskega shoda, ki je vsem nasprotnikom pokazal, kako mogočna je samostojna demokratska stranka tudi v Sloveniji.

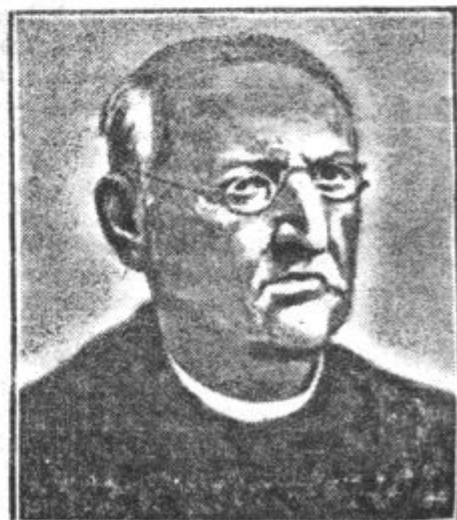
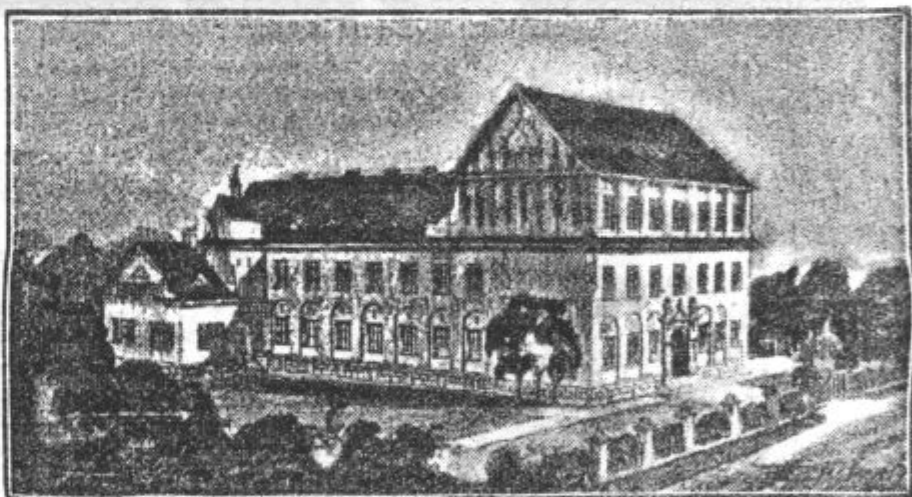
Nad tisoč zborovalcev je spremljalo predsednika SDS vse do poslopja »Kazine«, kjer so mu prirejali ponovne ovacije. G. Pribičević je moral priti na balkon ter se zahvaliti s kratkim govorom, v katerem je posebno poudarjal to-le: Slovenci imate marsikatero težavo, ki bi bila že zdavnaj odpravljena, ako bi ne bila skoraj vsa slovenska politična moč v rokah klerikalnih poslancev. Pošljite v Beograd 20 ljudi, ki bodo tako pametni, trezni, delavni in pošteni kakor dr. Žerjav, pa bo slovenski vpliv in ugled ogromen! Ta izjava je izzvala burno pritrdjevanje množice.

Proslava 50 letnice dnevnika „Edinost“ v Trstu

V nedeljo je slavila tržaška »Edinost« polstoletnico svojega obstoja, obenem pa tudi 50letnico trdega, idealnega, neustrašenega dela za pravice slovenskega življa v Trstu in v Primorju. »Edinost« so pod Avstrijo preganjali Nemci in Italijani, po prevratu pa jo naskakujejo ter uničujejo italijanski fašisti. Ker ji niso kos, da bi jo onemogočili z italijansko kulturo, razbijajo njeno tiskarno in njene poslovne prostore z bombami in požigom. »Edinost« je napram novi državi lojalna in se bori za državljanske pravice Slovencev in Hrvatov v Italiji — K proslavi 50letnice »Edinosti« priobčujemo dve sliki: Ena kaže hišo Antona Trobca, kjer je bila »Edinost« 20. septembra 1874 ustanovljena, druga pa odličnega prvoboritelja primorskih Slovencev, poslanca v rimskem parlamentu dr. Wilfana.

Moderna šolska palača v Mežici. V Mežici bo dograjena do jeseni ogromna šolska palača, ki bo ena najmodernejših šolskih stavb v Jugoslaviji. Stala bo približno 2.500.000 Din. Šola bo imela električno razsvetljavo, vodovod, kopalnice s prhami in bazenom. Šolske sobe bodo velike, svetle in zračne. Obširna telovadnica bo lahko služila za šolske in izvenšolske prireditve. Otroški vrtec bo imel 2 razreda; meščanska šola bo v I. nadstropju s 4 razredi in drugimi potrebnimi pritliklinami. V II. nadstropju bo pa risalnica in fizikalna dvorana s prostori za shranjevanje modelov in instrumentov. Peči bodo kurjene s hočnika. Poleg peči pa so ventilacije za odvajanje pokvarjenega zraka.

Anto Trstenjak, mladi slikar iz ljutomerskih gor, ki je s svojimi slikami iz Italije, Francije, Češke in Spodnje Štajerske dosegel na razstavi slik v Parizu veliko priznanje in sedaj razstavlja svoja dela v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu, kjer naši in tuji umetniki stalno razstavljajo svoja dela. — Mati slikarja Trstenjaka, katero je naslikal njen sin.

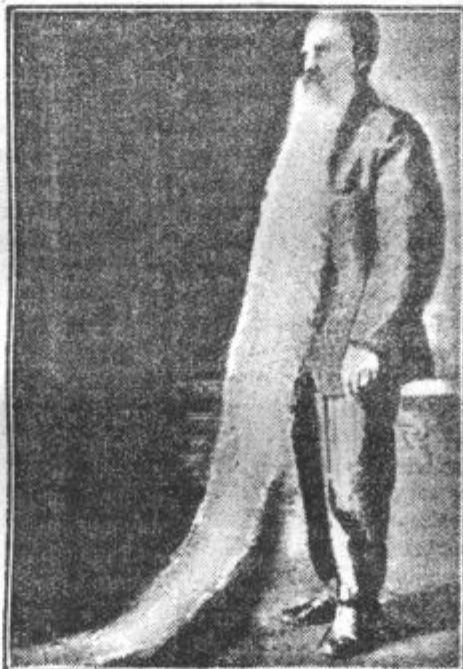
Prošt Andrej Einspieler, voditelj koroških Slovencev, ki je celo svoje življenje posvetil delu za svoje rojake in ustanovil družbo sv. Mohorja. Umrl je pred 38 leti.

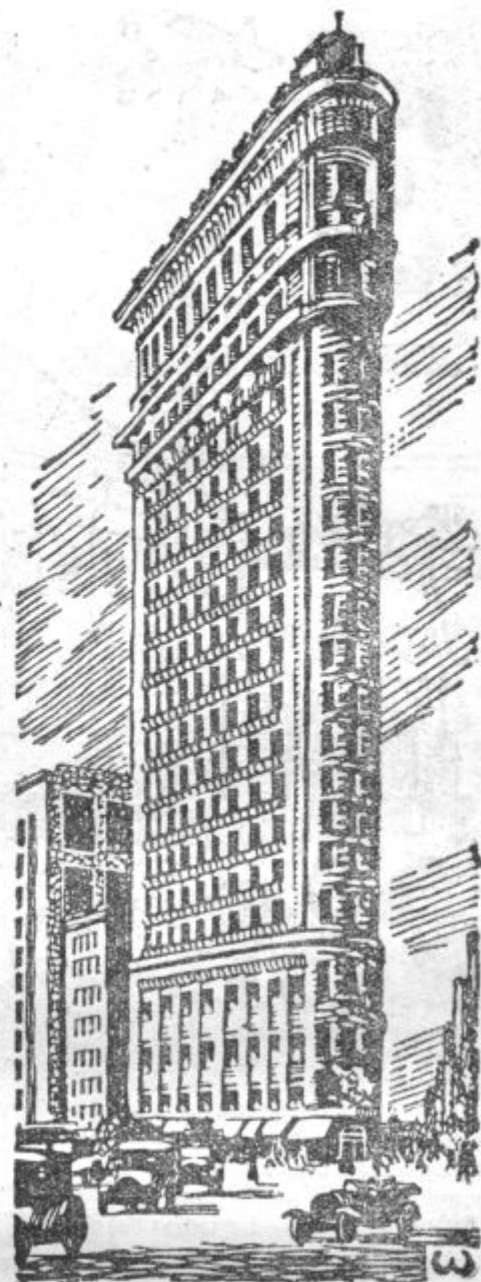
Nova brzostrelna puška. Strojni inženjer Miodrag Stojanović v Skoplju je po dveletnem napornem delu iznašel nov tip strojne puške ali kakor se vojaško imenuje: »puško-mitraljez«. Kaliber znaša 8 mm, dolžina cevi 480 mm, dolžina cele puške 1020 mm, tehta 5 kg 750 g. Napolnjuje se lahko po 25, do 100 patronov. V min. izstrelí do 300 krogel.

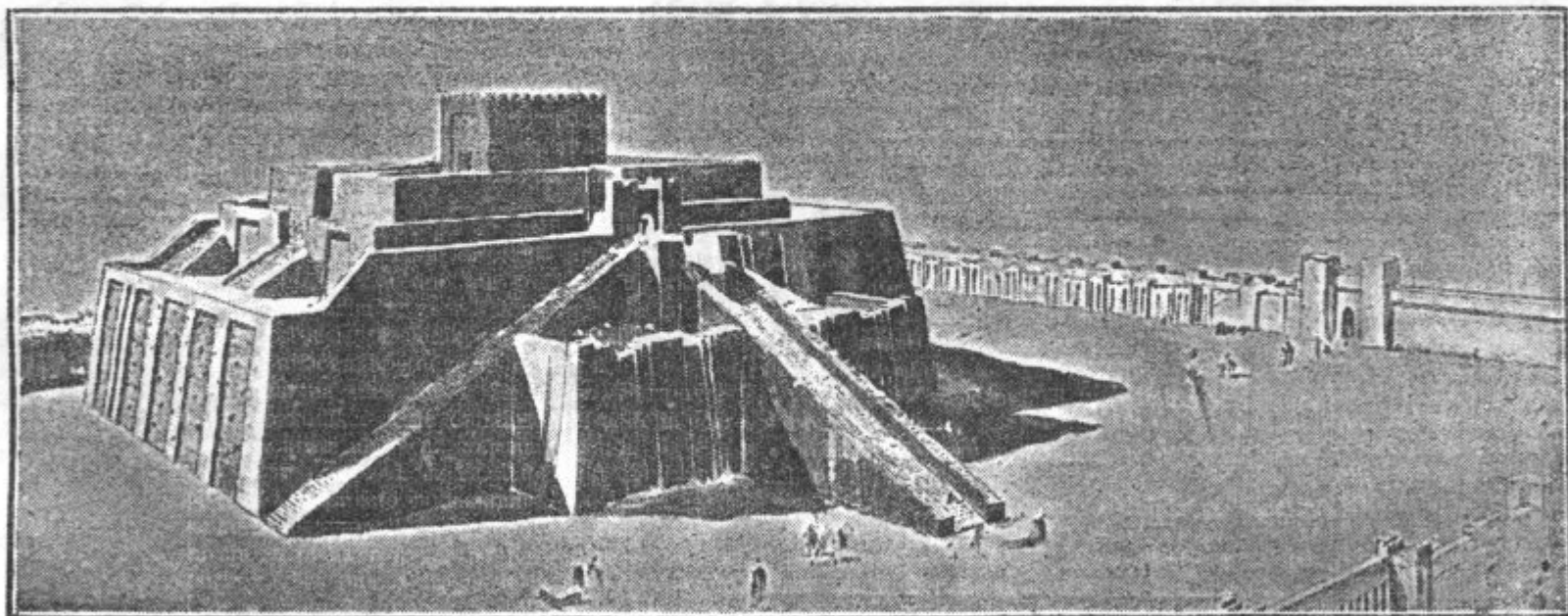
Zanimiva repa, ki nam jo predstavlja slika, je zrastle prošlo jesen na njivi v Spuhljah pri Ptuju. Ima popolno obliko človeške roke s petimi prsti. Posebno zanimivo je to, da so na njivi, ki je bila vsa posejana z repo, zrastle samo tri repe in sicer ena normalna z enim korenem, ena, ki tudi predstavlja roko, a samo s tremi prsti, z dvema odsekanima, in pa ena ki jo predstavlja ravno slika. Je to vsekakor zanimiv prirojni pojav.

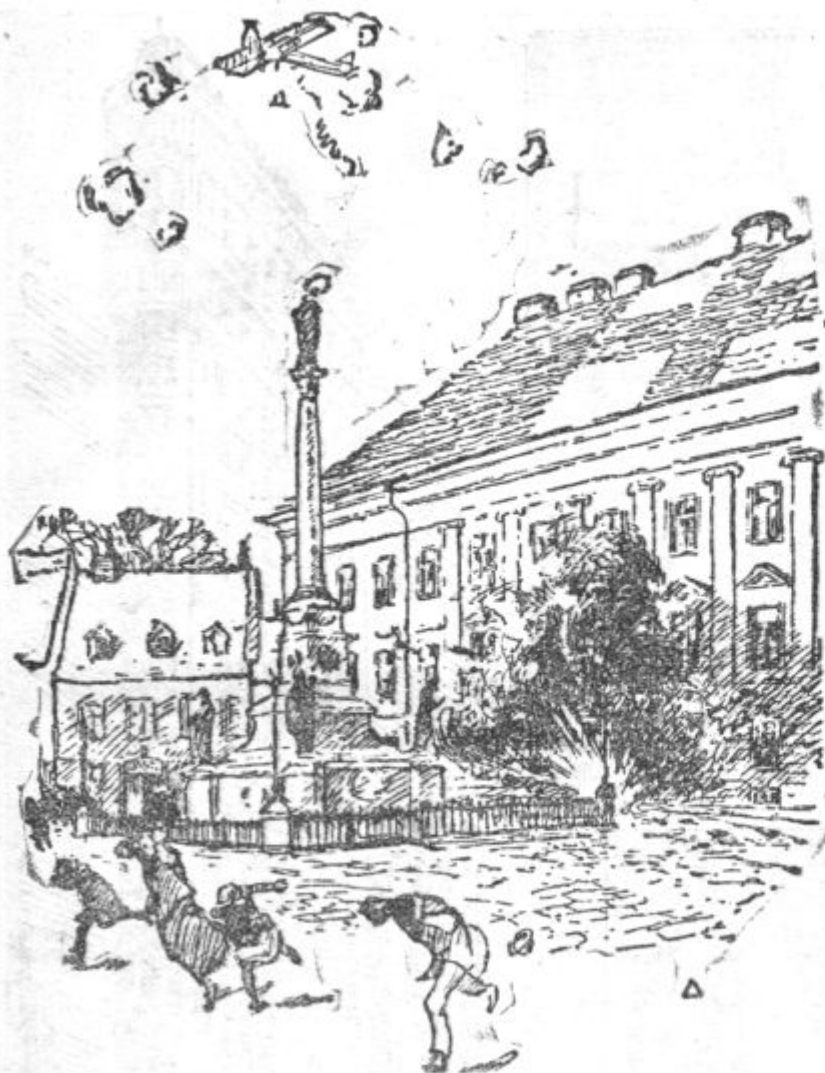
Mož z največje brado na svetu, ki živi v mestu Sakrament v Kaliforniji. Za svojo brado je pri tekni bradačev dobil veliko nagrado.

Amerikanski nebotačnik. Ta slika kaže velikansko hišo v Novem Yorku, kjer so radi ogromnih cen stavbišč prisiljeni iti v višino. Amerikanci torej posnemajo Babilonce, ker tudi zidajo take stolpe in v njih kakor babilonski duhovniki najbolj časte denar. Če primerjamo nebotačnik z babilonskim stolpom, vidimo, da so v starih časih zidali stavbe na širino, danes pa na višino, ker primanjkuje na svetu prostora.

Babilonski stolp, ki je vsakemu znan iz zgodb svetega pisma. Slika je narisana po načrtih učenjakov, ki so izkopali temelje stolpa in v njem našli svetišče babilonskega boga. To dokazuje, da se starodavni narod ni spuntal proti bogu, temveč da so duhovniki sebi v čast in korist dali graditi to velikansko poslopje, katero je stoletja moralo zidati na stotisoče njihovih sužnjev.

Ob 10letnici letalskega napada na Ljubljano.
V nedeljo 17. t. m. je miaulo 10 let, odkar je italijansko letalo metalo na Ljubljano bombe. Naša slika nam kaže prizor, ko je eksplodirala bomba pred znano Virantovo hišo na St. Jakobskem trgu, ki pa ni napravila posebne škode

Afrkanska opica pavijan. Ta velika in nevarna opica živi v Abesiniji v tolpah po več to živali skupaj. Love jo v pasti, kakršno kaže naša slika. Iz protja spleto močno kopo, kamor nasujejo žita in hrane. Vrata kolibe postavijo s palico, na katero je prilezana dolga vrstica. Ko pavijan zleze v kolibo, potegne lovec vrstico in vrata se zapro.

Župnik Desnoyes, katerega so neki mali selski župniji v Franciji verski fanatiki, pod vodstvom živčno bolne ženske Mesminove in po navodilih »Solzne matere božje«, krvavo pretepli, da mu izženejo hudiča. Hoteli so mu tudi ožgati podplate in izrezati jezik. K sreči so to zverstvo preprečili razsodni vaščani ter orožniki.

Kip »Solzne matere božje«, last zmešane ženske Mesminove, ki je baje v stalnih zvezah z angeli, demoni, svetniki in drugimi. Verska prenapetost je torej že zopet zahtevala nedolžno žrtvev kakor pred stoletji, ko so tisoče in tisoče nedolžnih ljudi sežgali na grmadah, ko so jih prej na najbolj zverški način mučili na natezalnicah in žgali jim meso z žarečim železom, dokler taki reveži niso priznali, kar so od njih zahtevali podivjani fanatiki, ki so vse te nepopisne grozovitosti delali le v svojo korist in v večjo čast božjo.

Kip »Solzne matere božje«, last zmešane ženske Mesminove, ki je baje v stalnih zvezah z angeli, demoni, svetniki in drugimi. Verska prenapetost je torej že zopet zahtevala nedolžno žrtvev kakor pred stoletji, ko so tisoče in tisoče nedolžnih ljudi sežgali na grmadah, ko so jih prej na najbolj zverški način mučili na natezalnicah in žgali jim meso z žarečim železom, dokler taki reveži niso priznali, kar so od njih zahtevali podivjani fanatiki, ki so vse te nepopisne grozovitosti delali le v svojo korist in v večjo čast božjo.

Vojaški škof pater Zadravec, ki je zapleten v umazano madžarsko ponarejevalsko afero. Iz preiskave, ki jo vodi proti njemu državno pravdnštvo v Budimpešti, je razvidno, da je škof Zadravec pravzaprav duhovni oče in moralni povzročitelj sleparije. Kakor znano, so vsi krivci prisegli pred njim, da drug drugega ne bodo izdali. Mesto v zapor, ga bodo vtaknili v samostan, ker velja za tako gospodo tudi na Ogrskem druge postave, kakor za kmete, delavce in druge državljane.